

Реалізація запропонованих напрямів сприятиме збереженню культурної спадщини, підвищенню привабливості історичних міст і активізації культурно-пізнавального туризму в Україні.

Бібліографічний список:

1. Damaged cultural sites in Ukraine verified by UNESCO. UNESCO. 2026. URL: <https://www.unesco.org/en/ukraine-war/damaged-cultural-sites> (дата звернення 26.03.2026 р.)
2. Про схвалення Стратегії розвитку культури в Україні на 2025–2030 роки та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.03.2025 № 293-р. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/293-2025-p> (дата звернення 26.03.2026 р.)
3. Растворова М.О., Королишин М. Туристичний брендинг, промоція та цифровізація як шляхи збереження історико-культурних туристсько-рекреаційних ресурсів в умовах війни (на прикладі міста Львова). *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. №3(79). С. 261–267. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-79-261-267>.
4. Туристичний збір: надходження зросли більше ніж на третину. Державна податкова служба України. 2026. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/948172.html> (дата звернення 26.03.2026 р.)

*Яковишина М.С.,
старший викладач,*

Національний університет водного господарства та природокористування

ЕКОЛОГО-ПРОСВІТНИЦЬКІ ІНІЦІАТИВИ ПІШОХІДНОГО ТУРИЗМУ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕНСИВНОГО РЕКРЕАЦІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ РІВНЕНЩИНИ

За своєю сутністю, рекреаційне використання природних територій, є соціально зумовленим процесом. Проте, потреби людини у відпочинку не збалансовані з можливостями екосистем. Як наслідок – у найбільш відвідуваних природних локаціях проявляються негативні зміни природних комплексів, що створює ризик їх деградації з неможливістю здійснення рекреації у майбутньому. Тому необхідно звернути увагу громадськості на природоохоронні аспекти відпочинку на природі.

Особливу тривогу викликає стан заповідного урочища «Бармаківське» на околиці м. Рівне та ботанічного заказника загальнодержавного значення «Вишнева гора» у с. Городок, на території яких має місце порушення режиму охорони внаслідок заїзду автомобільного транспорту, розведення вогнищ тощо [1-2]. Дані території являють собою гарні мальовничі пагорби, природні комплекси яких зазнають надмірного рекреаційного навантаження.

Заповідне урочище «Бармаківське» (площа 22,6 га, розташоване у Рівненському районі) є унікальним об'єктом, створеним для збереження рідкісних лучно-степових рослинних угруповань [1]. Проте через близькість до міста Рівне воно перебуває під постійним антропогенним тиском.

Дослідження показують, що екосистеми урочища страждають від дигресії різного ступеня. На вершинах пагорбів, з яких відкривається приваблива панорама, утворилися значні за площею ділянки повністю оголеного ґрунту, позбавленого трав'яного покриву.

Не менш загрозливим є зимовий період рекреації. За умов формування стійкого снігового покриву пагорби урочища стають об'єктом масового паломництва любителів катання на лижах, санчатах та сноубордах.

Аналогічні тенденції руйнування ґрунтово-рослинного покриву спостерігаються і в заказнику «Вишнева гора» (площа 97 га. Його круті пагорби та специфічний рельєф приваблюють власників мотоциклів (ендури). Колеса моторизованого транспорту зривають верхній шар ґрунту разом з цінними угрупованнями на схилах, запускаючи незворотні процеси. А в холодну пору року пагорби Вишневої гори також активно використовуються для зимової рекреації)[2, с.85].

Адміністративні заборони, штрафні санкції або встановлення інформаційних аншлагов у приміських зонах, як свідчить практика, мають низьку ефективність через неможливість забезпечення постійного фізичного контролю за територіями ПЗФ. Відтак, вирішення соціоекономічного конфлікту між потребою суспільства у відпочинку та вимогою збереження природи лежить у площині трансформації культури поведінки відпочиваючих. Інструментом такої трансформації мають стати еколого-просвітницькі заходи пішохідного туризму. Для кращої інтерактивності варто використовувати мобільні додатки на зразок iNaturalist, які допомагають у виченні і дослідженні природи [3].

Ефективним механізмом переорієнтації стихійної рекреації на відповідальні практики природокористування є популяризація пішохідного туризму через участь у масштабних європейських проєктах. Центральне місце тут посідає Європейський тиждень зимових видів спорту (European Winter Walking Week, EWWWS) та Всеєвропейський день ходьби (European Walking Day).

Європейський тиждень зимових видів спорту є загальноєвропейською ініціативою, фінансованою програмою Європейського Союзу Erasmus+ Спорт та координованою ГО Nest Berlin, проводиться у період 1-8 лютого щороку. Ініціатива спрямована на стимулювання фізичної активності населення взимку із застосуванням принципів екологічної відповідальності, кліматичної обізнаності та соціальної інклюзії.

Важливою перевагою концепції EWWWS є те, що вона руйнує стереотип про обов'язкову наявність дорогої альпійської інфраструктури (підйомників, штучного снігу) для зимової активності. До базових напрямів програми віднесено зимові походи, прогулянки на природі, скандинавська ходьба (Nordic walking), фітнес-ігри на свіжому повітрі [4].

Всеєвропейський день ходьби (European Walking Day) традиційно відзначається під егідою Європейської федерації пішохідного туризму (European Hiking Federation – ERA). На місцевому рівні 2026 року даний захід проводиться під девізом «Повернення до природи» (Return to nature) [5].

У контексті урочища «Бармаківське» та заказника «Вишнева гора» впровадження практик EWWWS та European Walking Day дозволить замінити безвідповідальне катання у різні періоди року на організовані еколого-просвітницькі пішохідні екскурсії. Організація локальних піших прогулянок з екологічно спрямованою тематикою дозволить збільшити екологічну свідомість населення та зберегти цінні природні комплекси.

Отже, перспективним шляхом стабілізації ситуації з надмірного рекреаційного використання природно-заповідних територій є організація еколого-просвітницьких заходів пішохідного туризму, інтегрованих у загальноєвропейські програми «Європейський тиждень зимових видів спорту» (1-8 лютого) та «Всеєвропейський день ходьби» (26 вересня). Проведення та популяризація даних ініціатив дозволить забезпечити поступовий перехід від деструктивних видів рекреації (джипінг, ендуромотоспорт, стихійні лижні траси) до регульованого сталого пішохідного туризму (екологічні походи, скандинавська ходьба з інтегрованими освітніми екологічними модулями).

Бібліографічний список

1. Kolesnyk T., Konarivska O., Pozniakovska N., Mikluha O., Yakovyshyna M. Assessment of the impact of recreation load on the development of responsible community tourism. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. 2023. Vol. 1269. 012013. DOI: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1269/1/012013>
2. Дідух Я.П. Рослинність Вишневої гори та її околиць. Київ. 2023. С. 142. URL: https://botany.kiev.ua/doc/diduh_monog_2023_2.pdf (дата звернення 26.03.2026 р.)
3. Яковишина М.С., Гладунська Б.Р. Просторовий аналіз фото-спостережень iNaturalist як інструмент оцінки рекреаційного використання території (на прикладі м. Рівне). *Актуальні напрями розвитку туризму, рекреації, географії та готельно-ресторанної справи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 9–10 квітня 2026 р.* Ред. кол.: проф. Мошинський В.С. (голов. ред.), Савіна Н.Б., Коротун С.І. та ін. Рівне: НУВГП, 2026. С. 255-261.
4. European week of winter sport. 2026. URL: <https://wintersportweek.com/European> (дата звернення 26.03.2026 р.)
5. Walking Day European. *Hiking Federation (ERA)*. URL: <https://www.era-ewv-ferp.org/era-community/era-events/european-walking-day> (дата звернення 26.03.2026 р.)

Яценко А.О.,

здобувач вищої освіти,

Уманський національний університет

Науковий керівник: к.е.н., доцент Тимчук С.В.

СПОРТИВНІ ПОДІЇ ЯК КАТАЛІЗАТОР РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Спортивні події в сучасних умовах виступають одним із ключових чинників соціально-економічного розвитку територій, зокрема у сфері туризму. Вони формують значні туристичні потоки, сприяють підвищенню

Уманський національний університет
Факультет менеджменту
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ІННОВАЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ І ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ІНДУСТРІЇ

Матеріали
міжнародної науково-практичної
конференції

27 травня 2026 року

Умань-2026

УДК 338.48(063)+640.0

T33

*Рекомендовано до друку Вченою радою Уманського національного університету
(протокол №13 від 27.05.2026 року)*

Редакційна колегія:

Нагернюк Д.В., завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету, к.е.н., доцент; **Транченко Л.В.**, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету, д.е.н, професор; **Кожухівська Р.Б.**, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету, к.е.н., доцент; **Коваленко Л.Г.**, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету, к.е.н., доцент; **Саковська О.М.**, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету, к.е.н., доцент; **Малюга Л.В.**, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету, к.е.н., доцент; **Тимчук С.В.**, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету, к.е.н., доцент; **Непочатенко В.О.**, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету, к.е.н., доцент; **Поворознюк І.М.** – доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету, к.е.н., доцент; **Барвінок Н.В.**, старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету, доктор філософії.

Роботи друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в текстах тез, а також коректність цитування матеріалу, і залишає за собою право не розподіляти поглядів авторів на питання, що розглянуто на конференції.

Теорія, практика та інновації розвитку туристичної і готельно-ресторанної індустрії: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, 27 травня 2026 р., Умань: УНУ, 2026. 313 с.

У збірнику матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Теорія, практика та інновації розвитку туристичної і готельно-ресторанної індустрії», що відбулася 27 травня 2026 року в Уманському НУ, подано тези доповідей учених, науковців, викладачів, магістрантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти щодо актуальних проблем, тенденцій розвитку, специфіки, розробки та впровадження інноваційних процесів у туристичну і готельно-ресторанну сфери.

Праці науковців, які долучилися до формування збірника, стосуються аналізу світових та вітчизняних трендів у сфері туризму та індустрії гостинності в контексті глобальних соціально-економічних змін; питань упровадження діджиталізації та використання новітніх технологій у процесі менеджменту туристичного та готельно-ресторанного бізнесу; специфіки та особливостей діяльності підприємств туристичної сфери і готельно-ресторанної індустрії у контексті сталого розвитку; соціоекономічних досліджень регіональних проблем розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу.

Видання рекомендоване для здобувачів вищої освіти, аспірантів, викладачів, наукових співробітників, які займаються дослідженнями сфери туризму та індустрії гостинності.

УДК 338.48(063)+ 640.0

СЕКЦІЯ 4.
РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ: СОЦІОЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР

Kolisnichenko P.T. INNOVATIONS IN TOURISM UNDER CROSS-BORDER COOPERATION	261
Sakovska O.M. RECREATIONAL ACTIVITIES IN THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF TOURIST DESTINATIONS	263
Udovenko I.O., Borovyk P.M. THE ROLE OF THE CADASTRE OF SETTLEMENTS IN THE TRANSFORMATION OF MODERN LAND RELATIONS	265
Балджи М.Д. ВПЛИВ ВОЄННИХ РИЗИКІВ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ	267
Дікмареєв В.В. ГАЛИЦЬКА КУХНЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	269
Катугін О.О. ІНТЕГРАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ З АГРОТУРИЗМОМ І РЕКРЕАЦІЙНИМИ ПОСЛУГАМИ В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ	271
Кирилюк І.М. РЕГЕНЕРАТИВНИЙ ТУРИЗМ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ	274
Когут А.Р. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ	276
Кучерявий А.В. РОЗВИТОК КООПЕРАТИВІВ В МЕЖАХ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА ПРИНЦИПАХ СТАЛОСТІ	279
Кучерявий В.В. РОЗВИТОК МАЛИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ФОРМУВАНЬ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА ІННОВАЦІЙНІЙ ОСНОВІ	283
Маланіч Р.В. РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЙ ТА ПРОБЛЕМИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ	286
Масловата С.А. РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ І ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ЯК ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	289
Матахнюк К.С. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПОНЯТЬ «РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ» ТА «ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ» РЕГІОНУ	292
Незвещук-Когут Т.С. DIGITAL-MARKETING ТА ІНСТРУМЕНТИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОСУВАННІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	295
Павлова А.А. КУЛЬТУРНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ХЕРСОНЩИНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ СПАДЩИНИ	298
Стадник Я.Д. ОЦІНКА ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ДЕСТИНАЦІЙ	300
Філь М.І. ДИСПРОПОРЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ ЛЬВІВЩИНИ В СОЦІОЕКОНОМІЧНОМУ ВИМІРІ	302
Чернат А.А. ТУРИСТИЧНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ІСТОРИЧНИХ МІСТ УКРАЇНИ	304
Яковишина М.С. ЕКОЛОГО-ПРОСВІТНИЦЬКІ ІНІЦІАТИВИ ПІШОХІДНОГО ТУРИЗМУ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕНСИВНОГО РЕКРЕАЦІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ РІВНЕНЩИНИ	307
Яценко А.О. СПОРТИВНІ ПОДІЇ ЯК КАТАЛІЗАТОР РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ	309